110238
I

MUZEUM NARODOWE

IMIENIA

KRÓLA JANA III.

PRZEWODNIK TYMCZASOWY

CENA 40 HAL.

WE LWOWIE.
1908.

MUZEUM NARODOWE

IMIENIA

KRÓLA JANA III.

PRZEWODNIK TYMCZASOWY

Cena 40 hal.

WE LWOWIE.
NAKŁADEM GMINY KRÓL. STOŁ. M. LWOWA.
Z drukarni W. A. Szyjkowskiego.
1908.

3207/54

110238
II

Chrodarowski K.
St-grad Opolski 1
20.7.54 20.- zł

BIBLIOTEKA ŚLĄSKA

Wśród nielicznych już dziś zabytków naszego miasta, jednym z najcenniejszych, a zarazem najmniej dotąd znanym jest — kamienica, zwana od dawna „Kamienicą królewską“ lub „Kamienicą Sobieskich“.

Architektura i wspomnienia historyczne złożyły się razem, aby zapewnić jej trwałą wartość, jako dzieła sztuki i najdroższej dla miasta pamiątki.

Długo zamknięte i zazdrośnie strzeżone jej podwoje, stoją obecnie dla wszystkich otworem.

Od dawna odczuwane pragnienie, aby kamienica ta, siedziba niegdyś Jana III., stała się własnością publiczną — spełniło się. Miasto, zostawszy jej właścicielem, spłaca dług wdzięczności dla wielkiego króla i przeznaczywszy ją wyłącznie na „Muzeum Narodowe“ jego imienia, oddaje je na pożytek narodu i pod jego opiekę.

Przeszłość kamienicy mnogimi do nas przemawia wspomnieniami. Jak świadczy data wyrzeźbiona nad drzwiami od ul. Blacharskiej — budowa jej ukończoną została w r. 1580. Zbudował ją słynny z bogactw kupiec i patrycyusz lwowski, Konstanty Korniakt, Grek rodem z Krety († 1603), a plany sporządził i budową kierował Piotr Barbon, znakomity włoski architekt, ten sam, który wspólnie z Pawłem Rzymianinem wystawił piękną wieżę cerkwi wołoskiej.

Pierwotnie istniały tu dwie kamieniczki, jedna zwana „Melchiorhazowską“, druga „Szylingowską“. Korniakt nabył obie, zburzył częściowo i na ich miejscu wystawił kamienicę dwupiątrową o sześciu oknach, z cechą już pa-

łacową i magnacką, która zrobiła ją jedną z najwspanialszych we Lwowie, godną następnie królewskiego zamieszkania. Gdy bowiem w r. 1634 król, Władysław IV., zawitał do Lwowa i przebywał tu prawie przez pół roku, kamienica Korniaktowska, połączona przez wybicie drzwi z sąsiednią kamienicą (Nr. 7), służyła mu na mieszkanie wraz z całym dworem. Wówczas jednak kamienica te była już własnością OO. Karmelitów, którzy w roku 1623 nabyli ją od Korniakta za 30 tysięcy złp.

W r. 1640 sprzedali ją OO. Karmelici Jakóbowi Sobieskiemu, wojewodzie bełskiemu, ojcu króla Jana III. i odtąd aż do początku wieku XVIII. pozostawała w posiadaniu Sobieskich.

Jan Sobieski, następnie jako król Jan III., odziedziczywszy kamienicę po ojcu, zrestaurował ją, rozszerzył w dziedzińcu, upiększył posągami na attyce i urządził do swych potrzeb, jako własną rezydencyę w czasie częstych pobytów we Lwowie. Od swego królewskiego właściciela kamienica zaczęła się odtąd nazywać stale „królewską".

Z tych to właśnie czasów posiada kamienica najważniejsze wspomnienia. W murach jej bawił kilkakrotnie król Jan Kazimierz, w niej sam właściciel Jan Sobieski spędził najpiękniejsze dni swego pożycia z Maryą Kazimierą, o czem nieraz wspominał, a gdy ukochana małżonka zapadła tu w r. 1669 w kwietniu na ospę, przeszedł ciężkie chwile rozpaczy. W tej kamienicy sam również ciężką dwukrotnie przebył chorobę.

Wszystkie nader liczne wspomnienia, jakie łączą Lwów z osobą rycerskiego króla — łączą się zarazem ściśle z jego kamienicą. Tutaj mieszkając dawał posłuchania, przyjmował hołdy, odbywał uroczystości rodzinne, spędzał święta, zapraszał na nie mieszczan, których prawie wszystkich znał osobiście. Stąd łaskami obdarzał miasto, zatwierdzał jego przywileje, czuwał nad jego bezpieczeństwem i rozwojem. Tu układał plany wojenne, odbierał relacye, po trudach rycerskich szukał pierwszych chwil

wytchnienia, tu wreszcie za każdym pobytem królewskim rozstrzygały się najważniejsze sprawy państwa — król w majestacie zasiadał na tronie, odbywały się posiedzenia senatorów, przybywali obcy i swoi, gościli najwyżsi dygnitarze Rzeczypospolitej i posłowie zagraniczni.

W roku 1686 dnia 22. grudnia, w murach tej kamienicy rozegrał się fakt pierwszorzędnego znaczenia w dziejach Polski. Tutaj bowiem Jan III. dla dobra idei chrześcijańskiej, ze łzami w oczach podpisał i zaprzysiągł wobec licznego poselstwa moskiewskiego z Szeremetjewem na czele, warunki tak zw. „pokoju Grzymułtowskiego", mocą którego Polska odstąpiła Moskwie ziemie zadnieprskie z Kijowem i Smoleńskiem. Przed poselstwem rozwinął król przepych, jakiego Lwów nigdy nie widział.

Królowa Marya Kazimiera, po śmierci męża († 1696) mieszkała tu czas dłuższy w r. 1698 i tutaj przyjmowała wtedy Augusta II., który przybył w tym czasie do Lwowa.

W roku 1709 królewicze Jakób i Konstanty Sobiescy sprzedali kamienicę Sewerynowi Mateuszowi Rzewuskiemu, hetmanowi wielk. kor., który mieszkał w niej często i w niej zakończył swój żywot. Stąd też dnia 4-go listopada 1728 odbył się jego pogrzeb z niezwykłą okazałością.

Prawie wiek cały pozostawała kamienica królewska w posiadaniu Rzewuskich i w tym czasie była świadkiem wielu uroczystości i zdarzeń. Ostatni z Rzewuskich, który ją posiadał, Józef, starosta drohobycki, zrestaurował ją starannie w r. 1793, lecz niestety przeprowadzając nową dekoracyę komnat, zniszczył w znacznej części dawniejszą, w roku zaś 1804 sprzedał kamienicę z całem jej urządzeniem, biblioteką, galeryą obrazów, zbiorami numizmatycznymi i t. d. Aleksandrowi hr. Chodkiewiczowi za 627.000 złp.

W roku 1816 A. hr. Chodkiewicz sprzedał ją z „rzeczami do muru przybitymi" za 7000 dukatów Helenie z Górskich hr. Ponińskiej, po której odziedziczył ją syn,

Kalikst ks. Poniński. Ten mieszkając tu stale na II. piętrze, otaczał wprawdzie wielką troskliwością dawne pokoje królewskie na I. piętrze, sama jednak kamienica, wskutek licznych doraźnych a nieumiejętnych restauracyi straciła wiele szczegółów architektonicznych.

Ks. Kalikst Poniński, świadom pamiątkowego znaczenia tej kamienicy, oświadczał wielokrotnie, że po śmierci odda ją miastu na Muzeum historyczne. Niestety wykonaniu jego woli przeszkodził brak testamentu. Wskutek tego kamienica przeszła na własność ks. Lubomirskich, którzy pragnąc również trwale zabezpieczyć przyszłość tej drogiej dla Lwowa pamiątki — odstąpili ją w maju 1908 miastu na własność, zatrzymując dla siebie wewnętrzne urządzenie komnat. Nie było w nich jednak niczego z dawnych mebli i sprzętów po Janie III. Wszystko co było cenniejszego, przewieźli już królewicze Jakób i Konstanty Sobiescy do Żółkwi, resztę zabrali Rzewuscy do Podhorzec.

Nabytą kamienicę, objęło miasto w stanie największego zaniedbania.

Na wniosek I. wiceprezydenta dra Tadeusza Rutowskiego, delegaci Rady miejskiej uchwałą z dnia 6. sierpnia 1908 przeznaczyli kamienicę wyłącznie na cele muzealne, a mianowicie na pomieszczenie mającego się założyć muzeum, pod nazwą: „Muzeum Narodowego im. króla Jana III.“

W ciągu miesiąca uchwała została wykonaną. Skromnymi środkami oczyszczono przedewszystkiem całą kamienicę z gnojów, kurzu i brudu i uskuteczniono najważniejsze roboty konserwacyjne. Naprawiono dachy, okna, okucia, zamki, kominy, wymyto i odlakierowano niektóre części, wytapetowano pokoje frontowe II. piętra, odskrobano niektóre tynki zakrywające kamienne ornamentacye, zrestaurowano częściowo dwie piękne komnaty w parterze Umiejętna, na badaniach oparta i z pietyzmem wykonana restauracya, która w całej pełni przywróci dawny wygląd

temu zabytkowi — będzie zadaniem najbliższej przyszłości i znacznych wymagać będzie kosztów.

Nim to nastąpi w części odczyszczonych komnat I. i II. piętra, rozmieszczono zebrane dotąd zbiory, które tworzą zawiązek założonego Muzeum. Złożyły się na nie na razie głównie portrety polskie (211 sztuk) od XVI. do XIX. w. i pamiątki odnoszące się do króla Jana III., będące własnością miasta, bądź też dane mu w przeważnie trwały depozyt przez kościoły, klasztory i osoby prywatne. Osobny dział tworzą zabytki odnoszące się wyłącznie do Lwowa, zgromadzone w ostatnich latach przez zarząd Archiwum miejskiego. Po odrestaurowaniu dalszych komnat urządzoną w nich będzie zbrojownia, lapidarium itd.

Poświęcenie założonego „Muzeum Narodowego im. króla Jana III.“ odbyło się uroczyście dnia 12-go września 1908.

A. Cz.

Aleksander Czołowski.

PRZEWODNIK

po

KAMIENICY i MUZEUM.

Mimo znacznych przeróbek, oszpeceń i uszkodzeń dawna siedziba królewska zachowała wiele szczegółów pierwotnej architektury, przypominającej motywy cerkwi wołoskiej.

Fasada uderza oryginalnością i pięknymi formami, zwłaszcza gzymsowań, fryzu na kamiennych konsolach i skrzydlatych główek w tympanonach nad oknami. Szczyt fasady wieńczy wysoka, piękna **attyka**, ozdobiona rzędem kamiennych posągów, przedstawiających króla w koronie i rycerzy, których przedziela od siebie rodzaj akroteryów, złożonych z ornamentalnie powiązanych delfinów.

Wspaniały **portal** frontowych drzwi, ujęty w słupy korynckie, zakończone twarzami o sarmackim wyrazie, prowadzi do siatkowo sklepionej **sieni**, która pierwotnie w części przodowej była szerszą i tworzyła westybul. W XIX. wieku dla uzyskania lokalu sklepowego, przedzielono go ścianą, która zostanie usuniętą. Żebra z rozetami zwornikowymi, bogato profilowane w stylu odrodzenia. Pęki żeber opierają się na kroksztynach w kształcie głowic doryckich.

Po obu stronach sieni, wspaniałe **komnaty**, używane na sklepy i składy.

Dwie komnaty na prawo, z których sklep i składy już usunięto, po zrestaurowaniu przeznaczone będą na cele muzealne. Pierwotnie były to prawdopodobnie winiarnie Korniakta, następnie zaś kurdygardy dla gwardyi królewskiej i hetmanów.

Komnata większa, czworoboczna (wejście z sieni), na szczególniejszą zasługuje uwagę. Sklepiona siatkowo, w stylu odrodzenia, o żebrach silnie profilowanych, które opierają się na pilastrach kamiennych z fantastycznymi głowicami, przypominającymi romańskie. Zworniki żeber ozdobione rozetami. W środku sklepienia orzeł polski z insygniami królewskimi i herbem Janina na piersiach.

Przyległa **komnata druga**, węższa, której wejście z dworu zostanie zamienione na okno, sklepiona jest również siatkowo. Profile żeber, opierających się na kroksztynach, zatarte, zworniki ozdobione rozetami lub maskami.

Komnata trzecia, po lewej stronie, zajęta jeszcze przez sklep (Questa), sklepiona ostrołukowo, o wybitnym charakterze gotyckim, jest niewątpliwie zabytkiem pierwotnej kamienicy, sięgającej XV. wieku, która częściowo weszła w konstrukcyę kamienicy Korniakta. Żebra, silnie profilowane, opierają się na gotyckich kroksztynach. Zworniki w kształcie gotyckich tarcz.

Dziedziniec, sądząc z zachowanych śladów, nie miał pierwotnie żadnych budynków, lecz w około otaczały go dwupiątrowe krużganki arkadowe, wsparte na kamiennych słupach, które wzdłuż ścian sąsiednich kamienic, łączyły kamienicę frontową z indermachem czyli oficynami od ul. Blacharskiej. Obecne dobudówki w dziedzińcu, wykonane zostały w roku 1678 dla rozszerzenia ciasnych ubikacyi mieszkalnych, uzyskania kuchni, magazynów itd.

Oficyny, dwupiętrowe, zbudowane współcześnie z kamienicą frontową, lecz wyższe od niej. Parter składa się z sieni i dwóch sklepionych komnat, używanych do ostatnich czasów na stajnie. Drzwi frontowe od ul. Bla-

charskiej, ujęte w charakterystyczny, kamienny portal, ozdobiony tarczą herbową Janina i napisami. Na pierwszem piętrze, wejście z ganku, ozdobione bogatym kamiennym portalem.

W frontowej sieni, na lewo, **drzwi wchodowe** do klatki schodowej, ujęte w piękny portal z XVI. wieku, w stylu renesansu niemieckiego. Tworzą go dwie kolumny jońskie, w połowie z muru wystające, żłobkowane i pasami poziomymi urozmaicone, które dźwigają belkowanie kamienne o dobrych profilach. Tympanon ozdobiony skrzydlatą główką.

Klatka schodowa, do wysokości podłogi pierwszego piętra ozdobiona boniowaniem, będącem podstawą górnej dekoracyi, którą tworzą pilastry jońskie, dźwigające belkowanie o doskonałych profilach w stylu renesansu francuskiego. Plafon ujęty ramą profilowaną. W nyżach między pilastrami trzy biusty gipsowe cezarów rzymskich na postumentach. Balustrada z kutego żelaza z końca XVIII. w.

I. PIĘTRO.

PRZEDSIONEK.

Portale bogato profilowane. U góry tablice marmurowe z końca XVIII. wieku. Na jednej napis: *Aedes olim Ioannis III. Regis Poloniae* (Siedziba niegdyś Jana III. króla polskiego); na drugiej: *Aedes Restavratae Anno MDCCLXXXXIII.* (gmach zrestaurowany w roku 1793).

ANTYKAMERA.

I. Uczta w Jaworowie, dana przez króla Jana III. w ogrodzie, na cześć posłów państw ościennych dnia 6. lipca 1684. Kopia. Oryginał w Muzeum ks. Lubomirskich we Lwowie.

Depozyt A. Czołowskiego.

2. Jan III., król (1674—1696) na koniu.
Dar Heleny Dąbczańskiej.

3. Jan III., król na koniu.

4. Innocenty XI., papież (1676—1689).
Depozyt F. S.

5. Szlachta w strojach (mundurach) wojewódzkich z roku 1765.
Depozyt.

6. Karol ks. Lotaryngski († 1690), na koniu, obok murzyn, w tle bitwa.
Depozyt A. Czołowskiego.

Obok sztychy portretowe króla Jana III., hetmana Stanisława Jabłonowskiego († 1702), papieża Innocentego XI., kardynała Radziejowskiego, litografie przedstawiające odsiecz Wiednia (1683) i bitwę pod Parkanami (1683) według obrazów Altomontiego w Żółkwi.

POCZEKALNIA.

Ozdobiona szeregiem pilastrów jońskich, dźwigających gzyms. W ścianach między pilastrami, portale, o bogatym rysunku i ornamentacyi w stylu renesansu francuskiego. W portalach naprzeciw wejścia, ślady dawnych drzwi, wybijanych do sąsiednich kamienic, wynajmowanych w czasie większych uroczystości za bytności we Lwowie królów polskich, a zwłaszcza Władysława IV. i Jana III.

7. August III., król (1733—1763) w młodym wieku. Kopia z oryginału H. Rigaud'a w Dreznie.
Dar ks. Wandy Lubomirskiej.

8. August III., król (1733—1763).
Depozyt klaszt. OO. Bernardynów we Lwowie.

9. Marya Józefa, królowa († 1757).
Depozyt klaszt. OO. Bernardynów we Lwowie.

10. Jan III. król, w otoczeniu rodziny. Kompozycya art. mal. K. Wawrosza z r. 1883.
Dar A. Garfunkla.

Cztery dekoracyjne figury kobiece, z zamku żółkiewskiego. Robota w drzewie lipowem, prawdopodobnie artysty francuskiego. Zrestaurowane.

POKOIK OD KRUŻGANKU.

11. Władysław Jagiełło, król (1386—1433). Mal. Michał Godlewski w r. 1863 według Lessera.

JADALNIA KRÓLEWSKA.

12. Niewiadomy mężczyzna, w zbroi, z buzdyganem i w delii czerwonej. Portret owalny.
Depozyt klaszt. OO. Bernardynów we Lwowie.

13. Leon ks. Światopełk Czetwertyński, metropolita kijowski († 1713). Portret owalny.

14. Mikołaj Krosnowski, arcybiskup lwowski (1644—1654).
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

15. Jan Andrzej Próchnicki, arcybiskup lwowski (1614—1632).
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

16. Jan Zamojski, arcybiskup lwowski (1603—1614).
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

17. Jan Karol Czołhański, sufragan łucki, scholastyk lwowski († 1665).
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

18. Tomasz Zamojski, kanclerz w. kor. († 1638).
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

19. Niewiadomy mężczyzna XVII. w. w czerwonym żupanie.
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

20. Władysław IV., król (1633—1648).
Depozyt klaszt. OO. Bernardynów we Lwowie.

21. Jan Zamojski, kanclerz i hetman w. kor. († 1605).
Depozyt A. Czołowskiego.

22. Stefan Batory, król (1576—1586).

23. Zygmunt III., król (1587—1632).
Depozyt klaszt. OO. Bernardynów we Lwowie.

24. Konstancya, królowa, żona Zygmunta III.
Depozyt dr. Wł. Kozłowskiego.

25. Karol Chodkiewicz, hetman w lit. († 1621), zwycięzca z pod Kirholmu i Chocimia.
Depozyt klaszt. OO. Bernardynów we Lwowie.

26. Paweł Sierakowski, kasztelan dobrzyński († 1711).
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

27. Jerzy Mniszech, wojewoda sandomirski († 1613), ojciec Maryny, żony Dymitrów Samozwańców.
Depozyt klaszt. OO. Bernardynów we Lwowie.

28. Jan Sierakowski, kasztelan bydgoski († 1661).
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

29. Jan Dymitr Solikowski, arcybiskup lwowski (1583—1603), sekretarz króla Zygmunta Augusta, znakomity mąż stanu.
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

30. Konstanty ks. Ostrogski, wojewoda trocki i hetman w. lit., zwycięzca z pod Orszy († 1533).
Depozyt A. Czołowskiego.

31. Teodor Potocki, arcybiskup gnieźnieński, prymas († 1738).
Depozyt F. S.

32. Jacek Sierakowski (?)
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

33. Niewiadoma kobieta XVIII. w. (na blasze z trumny).
Depozyt klaszt. OO. Bernardynów we Lwowie.

34. Andrzej Odrowąż, starosta lwowski († 1465).
Depozyt klaszt. OO. Bernardynów we Lwowie.

35. Adam Czajkowski, marszałek dworu Zygmunta III. († 1620 pod Cecorą).
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

36. Niewiadoma kobieta, w czepcu (Sierakowska?).
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

37. Niewiadomy dygnitarz duchowny XVII. w. (portret uszkodzony).
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

38. Anna z Kępskich Sierakowska, kaszt. dobrzyńska († ok. r. 1720).
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

39. Niewiadomy dygnitarz duchowny z r. 1679.
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

40. Marjanna z Ruszkowskich Sierakowska († ok. 1750), matka arcyb. lwow. Wacława Sierakowskiego († 1780).
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

41. Ks. Czetwertyński (Fedor? w. XVI).
Depozyt F. S.

42. Stefan Potocki, wojewoda bracławski (?) († 1648).
Depozyt F. S.

43. Stanisław Ledochowski, marszałek konfederacyi tarnogrodzkiej († 1725).
Depozyt F. S.

44. Bohdan Chmielnicki, hetman zaporoski († 1657).

45. Adam z Bogusławic Sierakowski, starosta nosowski.
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

46. Franciszka de Bethune Jabłonowska, żona Jana Stanisława Jabłonowskiego († 1731).
Depozyt OO. Jezuitów we Lwowie.

POKOIK.

47. Mikołaj I., car rosyjski (1825—1855) w mundurze jenerała polskiego.

48. Aleksander I., car rosyjski (1801—1825).
Depozyt F. S.

49. Kajetan Kicki, arcybiskup lwowski († 1812).
Depozyt klaszt. OO. Bernardynów we Lwowie.

50. Ankwicz Alojzy (?) arcybiskup lwowski († 1833).
Depozyt klaszt. OO. Bernardynów we Lwowie.

51. Franciszek Smolka († 1898). Kopia oryg. Andrzeja Grabowskiego.

52. Józef ks. Poniatowski († 1813).
Depozyt F. S.

53. Tadeusz Kościuszko († 1822), w mundurze amerykańskim.
Depozyt A. Czołowskiego.

54. **Niewiadoma dama polska** z końca XVIII. w.
Depozyt A. Czołowskiego.

55. **Ignacy Działyński,** generał armii polskiej († 1797).
Depozyt A. Czołowskiego.

56. **Józef Potocki,** krajczy kor. († 1802).
Depozyt F. S.

57. **Wiktorya Potocka,** strażnikowa litewska.
Depozyt F. S.

58. **Antoni Bielski,** łowczy kor., właściciel Pieniak († 1789).
Depozyt klaszt. OO. Bernardynów we Lwowie.

59. **Tekla z Kalinowskich Bielska,** łowczyna kor. († 1792).
Depozyt klaszt. OO. Bernardynów we Lwowie.

60. **Dziecko niewiadome** (Potockich?) w. XVIII.
Depozyt F. S.

61. **Marjanna Potocka,** jako dziecko.
Depozyt F. S.

62. **Dziecko niewiadome** (Potockich?). Wiek XVIII.
Depozyt F. S.

63. **Dziecko z ptaszkiem** (Potockich?). Wiek XVIII.
Depozyt F. S.

64. **Anna z Potockich Potocka,** wojewodzina kijowska († 1772). Por. Nr. 140.
Depozyt F. S.

65. **Z Przyłuskich Zamojska.** Wiek XVIII.
Depozyt A. Czołowskiego.

66. **Wiktorya z Leszczyńskich Potocka,** hetmanowa w. kor. († 1732).
Depozyt F. S.

67. Józef Urmenyj, gubernator Galicyi (1801—1816).
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

68. Józef ks. Poniatowski, skaczący do Elstery.

69. Marya Teresa, cesarzowa († 1780).

SALA AUDYENCYONALNA.

Ściany stiukowe, uwieńczone u góry bogatym korynckim gzymsem o doskonałej, charakterystycznej ornamentacyi. Plafon podzielony na trzy pola. W każdem z nich, bogato skomponowana ornamentacya w stylu renesansu francuskiego, ujmuje rozety pięknie modelowane. Posadzka z końca XVIII. w.

70. Zamek w Olesku, mal. A. Lange 1839.

71. Jan III,. król (1674—1696), mal. H. Kühn.

72. Jakób Sobieski, kasztelan krak. († 1646), ojciec króla. Kopia z oryg. w Żółkwi.
Depozyt A. Czołowskiego.

73. Jan Sobieski, jako hetman.
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

74. Zamek w Podhorcach, mal. A. Lange 1829.

75. Jan III., król. Wiek XVIII.

76. Jan III., król, na koniu, w uzbrojeniu klasycznem, w tle odsiecz Wiednia, u góry geniusz sławy (apoteoza). Mal. Eleuter Siemiginowski (?).
Depozyt Artura Pędrackiego w Turce.

77. Jan III., król, w starszym wieku, w zbroi.
Depozyt F. S.

78. Marya Kazimiera d'Arquin, królowa († 1716).
Depozyt OO. Jezuitów we Lwowie.

79. Jan III., król, w kolczudze, ręką prawą wsparty na koronie, lewą na mitrze wielkoksiążęcej.

80. Jan III., król. Kopia nowa z portretu Altomonti'ego w Żółkwi.
Depozyt A. Czołowskiego.

81. Jan Sobieski, jako hetman. Kopia nowa z obrazu „Bitwa pod Chocimem 1673" w Żółkwi.
Depozyt A. Czołowskiego.

82. Jan Sobieski, jako hetman w zbroi.

83. Stanisław Jabłonowski, hetman w. kor. († 1702).
Depozyt OO. Jezuitów we Lwowie.

84. Mikołaj Hieronim Sieniawski, hetman pol. kor. († 1683).
Depozyt A. Czołowskiego.

85. Stanisław Rewera Potocki, hetman w. kor. († 1667).
Depozyt F. S.

86. Mikołaj Hieronim Sieniawski, hetman pol. kor. († 1683), w zbroi klasycznej.
Depozyt klaszt. OO. Bernardynów we Lwowie.

87. Mikołaj Potocki, hetman w. kor. († 1651).
Depozyt F. S.

88. Marcin Kącki, generał artyleryi kor. († 1710).
Depozyt F. S.

89. Józef Potocki, hetman w. kor. († 1751).
Depozyt F. S.

90. Stefan Potocki, marszałek w. kor. († 1730).
Depozyt F. S.

91. Jerzy Lubomirski, marszałek w. kor. († 1667).
Dar ks. Wandy Lubomirskiej.

92. Marjanna z Bielińskich Lubomirska, marszałkowa w. kor. Kopia oryginału N. Largilliera.
Dar ks. Wandy Lubomirskiej.

93. August II. Mocny, król, (1697—1733). Kopia z oryg. Silvestra w Dreznie.
Dar ks. Wandy Lubomirskiej.

94. August III., król. (1733—1763).
Depozyt dra W. Kozłowskiego.

95. Marya Józefa, królowa († 1757).
Depozyt dra W. Kozłowskiego.

96. August III., król, (1633—1763).
Depozyt dra W. Kozłowskiego.

97. August III., król, (1733—1763).
Depozyt F. S.

98. August III., król, (1733—1763).
Depozyt F. S.

99. Marja Józefa., królowa († 1757).
Depozyt F. S.

SALA TRONOWA.

Według tradycyi tutaj, w półokrągłej nyży, miał być ustawiany tron królewski. Ściany i sufit pokryte bogatą, znakomicie skomponowaną i wzorowo w gipsie wykonaną ornamentyką w stylu renesansu francuskiego. Kominek marmurowy w stylu Ludwika XVI. Posadzka z końca XVIII. w.

100. Jan III., król, (1674—1696) z laurem na głowie. Portret owalny.

Pod portretem w nyży, gablotki, w których w środkowej: autografy króla Jana III. (pisma do m. Lwowa z lat 1674—1694), królowej Maryi Kazimiery (list francuski) i królewicza Jakóba — w bocznych: panegiryki i mowy powitalne na cześć Jana III., wydane przeważnie we Lwowie, relacye bitew itd. W gablotkach pod ścianami: *a)* dyplomy na pergaminie Jana III. dla m. Lwowa, *b)* monety i medale bite na cześć Michała Korybuta Wiśniowieckiego i Jana III., współcześnie i później, między nimi w środku duży medal bronzowy na pokój Grzymułtowskiego, zawarty 22 grudnia 1686 we Lwowie, w tych właśnie salach.

SALA KRÓLOWEJ.

Plafon otoczony silnie wystającym gzymsem i pokryty bogatą ornamentacyą w stylu renesansu francuskiego, ściany gładkie, tapetowane.

101. Stanisław Leszczyński, król, († 1763).
Depozyt dra W. Kozłowskiego.

102. Stanisław August, król, (1764—1795).
Depozyt A. Czołowskiego.

103. Stanisław August, król, (1764—1795).
Depozyt A. Czołowskiego.

104. Kazimierz Poniatowski, brat króla († 1800).
Depozyt A. Czołowskiego.

105. Jan Klemens Branicki, kasztelan krak., hetman w. kor. († 1771).
Depozyt F. S.

106. Izabella z Poniatowskich Branicka, kasztelanowa krak. († 1801).
Depozyt F. S.

107. August ks. Czartoryski, wojewoda ruski († 1782).
Depozyt A. Czołowskiego.

108. Zofia z Sieniawskich ks. Czartoryska, 1 v. Dönhoffowa († 1771).
Depozyt A. Czołowskiego.

109. Franciszek Salezy Potocki, wojewoda kijowski († 1772). Por. Nr. 139.
Depozyt F. S.

110—115. Potoccy XVII i XVIII. w. Sześć owalnych portrecików.
Depozyt F. S.

116. Stefan Humiecki, pułkownik artyl. kor., wojewoda podolski († 1733).
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

117. Stanisław Potocki, wojewoda poznański († 1760). Por. Nr. 171.
Depozyt F. S.

118. Józef Potocki, kaszt. krak., hetman w. kor. († 1751). Por. Nr. 89, 134 i 137.
Depozyt F. S.

119. Jan Małachowski, kanclerz w. kor. († 1768).
Depozyt F. S.

120. Józef Sosnowski, hetman pol. kor. († 1783).
Depozyt A. Czołowskiego.

121. Ignacy Krasicki, biskup warmiński († 1801).
Depozyt A. Czołowskiego.

122. Niewiadomy mężczyzna. XVIII. w. Portret.
Depozyt F. S.

123. Wacław Rzewuski, hetman w. kor. († 1763).
Depozyt A. Czołowskiego.

124. Adam Sieniawski, hetman w. kor. († 1726).
Depozyt A. Czołowskiego.

125. Józef ks. Lubomirski, wojew. czernichowski († 1732).
Depozyt A. Czołowskiego.

126. Adam Ignacy Komorowski, prymas († 1759).
Depozyt A. Czołowskiego.

127. Ludwik Pociej, strażnik litewski († 1771).
Depozyt F. S.

128. Stefan Potocki, marszałek nadw. kor. († 1730).
Depozyt F. S.

129. Karol ks. Radziwiłł „Panie Kochanku", wojewoda wileński († 1790).
Depozyt klaszt. OO. Bernardynów we Lwowie.

130. Teofila z ks. Radziwiłłów Morawska.
Depozyt klaszt. OO. Bernardynów we Lwowie.

131. Karol de Boscamp Lasopolski (?), poseł Rzeczypospolitej do Turcyi († 1794).
Depozyt dra W. Kozłowskiego.

132. Niewiadoma dama polska XVIII. w.
Depozyt F. S.

133. Niewiadoma dama polska XVIII. w.
Depozyt F. S.

134. Józef Potocki, kasztelan krak., hetman wielki kor. († 1751). Por. Nra 89, 118, 137.
Dar śp. E. Mochnackiego.

135. Sierakowski (?).
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

136. Joachim Potocki, starosta lwowski († 1755). Por. Nr. 166.
Depozyt F. S.

137. Józef Potocki, kaszt. krak., hetman w. kor. († 1751). Por. Nra 89, 118, 134.
Depozyt F. S.

138. Ludwika z Mniszchów Potocka, kasztelanowa krakowska, druga żona Józefa Potockiego († 1751).

139. Franciszek Salezy Potocki, wojewoda kijowski († 1772). Por. Nr. 109.
Depozyt klaszt. OO. Bernardynów we Lwowie.

140. Anna z Potockich Potocka, wojewodzina kijowska († 1772). Por. Nr. 64.
Depozyt klaszt. OO. Bernardynów we Lwowie.

141. Ewa z Kaniewskich Potocka, starościna lwowska († 1760). Por. Nr. 167.
Depozyt F. S.

142. Niewiadoma dama polska XVIII. w.
Depozyt F. S.

143. Franciszka Potocka.
Depozyt F. S.

144. Niewiadomy mężczyzna w zbroi.
Depozyt F. S.

145. Mikołaj Potocki, starosta kaniowski († 1782). Por. Nr. 169.
Depozyt F. S.

146. Wincenty Potocki, podkomorzy w. kor. († 1825).
Depozyt F. S.

147. Niewiadomy mężczyzna, w peruce.
Depozyt F. S.

148. Reinhold Sadowski, kasztelan brzesko-lit. († 1715).
Depozyt F. S.

149. Woronicz Kazimierz regimentarz.
Depozyt A. Czołowskiego.

150. Niewiadomy mężczyzna. XVIII. w.
Depozyt F. S.

151. Ignacy Leonard Sadowski, starosta słonimski, pułkownik wojsk lit. w poł. XVIII. w.
Depozyt F. S.

152. Tenże.
Depozyt F. S.

153. Stanisław Sadowski, marszałek generalny konfeder. wojew. czernich. 1784 r.
Depozyt F. S.

154. Tenże.
Depozyt F. S.

155. Ignacy Sadowski. Por. Nr. 151.
Depozyt F. S.

156. Stanisław Sadowski, starosta ropczycki.
Depozyt F. S.

157. Ignacy Sadowski, jako dziecko.
Depozyt F. S.

158. Teodor Potocki, prymas († 1738).
Depozyt F. S.

159. Fryderyk hr. Brühl, generał artyleryi kor., minister saski († 1793).
Depozyt F. S.

160. Maryanna z Potockich Brühlowa († 1782).
Depozyt F. S.

161. Jerzy August Mniszech, marszałek nadw. kor. († 1778).
Depozyt F. S.

162. Jan Karol Mniszech, podkom. w. ks. lit. († 1759).
Depozyt F. S.

163. Stanisław Kossakowski, kasztelan kamieński († 1761).
Depozyt F. S.

164. **Katarzyna z Potockich Kossakowska,** kasztel. kamieńska († 1803). Por. Nr. 165.
Depozyt F. S.

165. **Katarzyna z Potockich Kossakowska.** Por. Nr. 164.
Depozyt F. S.

166. **Joachim Potocki,** starosta lwowski, generał-leutnant Por. Nr. 136.
Depozyt F. S.

167. **Ewa z Kaniewskich Potocka,** starościna lwowska († 1760). Por. Nr. 141.
Depozyt F. S.

168. **Michał Potocki,** wojewoda wołyński († 1748).
Depozyt F. S.

169. **Mikołaj Potocki,** starosta kaniowski. Por. Nr. 145.
Depozyt F. S.

170. **Kajetan Sadowski,** (syn Ignacego).
Depozyt F. S.

171. **Stanisław Potocki,** wojewoda poznański. Por. Nr. 117.

172. **Michał Berganzzoni,** lekarz król. Stanisława Augusta († 1819).

173. **August II.,** król (1697—1733).
Depozyt F. S.

174. **August III.,** król (1733—1763).
Depozyt F. S.

175. **Jerzy Franciszek Kulczycki,** pierwszy kawiarz wiedeński, po odsieczy wiedeńskiej 1683 r. Kop. Tad. Rybkowskiego.

176. **Tadeusz Kościuszko,** († 1817).

177. Wiszniewski, dowódzca kosynierów 1794 r.

178. Antoni Rzewuski, poseł na dworze petersburskim z początku XIX. w.

Dar Kornelii Chłopickiej.

II. PIĘTRO.

I. SALA.

Sztychy portretowe królów, hetmanów, mężów w Polsce zasłużonych od XVI. do końca XVIII. w.

Stare widoki miast polskich.

Ilustracye „Pamiętników J. Ch. Paska" z „Albumu Wileńskiego„ i t. p.

Depozyt dra W. Kozłowskiego.

II. SALA.

Widoki miasta Lwowa, całego i poszczególnych jego części, ulic, budynków, nieistniejących zabytków, scen historycznych i t. d. od początku XVII. wieku (olejne, akwarele, rysunki, sztychy, litografie, drzeworyty).

Wizerunki milicyi lwowskiej 1818 i gwardyi narodowej z 1848 r.

W środku sali: plan plastyczny Lwowa w skali 1 : 25.000 opracował Jan Januszewski w r. 1880.

III. SALA Z NYŻĄ.

Zabytki cechów lwowskich. Ściany ubrane starymi sztandarami: kowali, stolarzy, krawców i t. p.

W gablocie: obesłania czyli cechy kuśnierzy (z 1594 roku), szewców (1620), krawców, kowali, siodlarzy, zegarmistrzów, ślusarzy, nożowników, kołodziejów. Pieczęcie cechowe (tłoki) od XIV. w., skarbonki, krzyże, wota majsterskie i t. d.

Naprzeciw: lady czyli skrzynki (kasy) cechowe: rymarzy (z portretami cechmistrzów z r. 1684), konwisarzy, zegarmistrzów, piekarzy, kowali, złotników, kominiarzy, murarzy. Dyplomy cechowe.

W szafie oszklonej: wilkomy (puchary) cechowe, ceremonialne przybory, godła, krucyfiksy, nasady sztandarów i t. p.

Na piecu: godła gospody ślusarskiej i piekarskiej.

W nyży, która według wszelkiego prawdopodobieństwa była sypialnią królewską: lady, majstersztyki ślusarskie, godło gospody garbarskiej i t. d.

Na ścianach obok sztandarów: dwa malowidła cechowe z XVI. w. (Ukrzyżowanie i św. Trójca) i dwa z XVII. wieku, portrety (rysunki z pomników) Pawła i Marcina Kampianów, Marka Ostrogórskiego, Stanisława Hanla, Bartłomieja Zimorowicza i Langiszównej, listy wyzwolin cechowych z widokami Lwowa z końca XVIII. w., widok (sztych kolorowany Lwowa) ok. r. 1600, łokcie lwowskie XVIII. wieku.

Nad drzwiami: św Michał zabijający smoka na blasze i portret olejny:

1. **Niewiadomej mieszczki lwowskiej** z XVIII. w.

IV. SALA.

2. **Ks. Jan Tomasz Józefowicz,** kanonik lwow. i kronikarz miasta († 1728).
   Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

3. **Rajca lwowski** XVIII. (E. Wenino?). Kopia z oryginału w Muzeum Lubomirskich we Lwowie.

4. **Rajczyni lwowska,** XVIII. w. Por. Nr. 2.

5. **Ks. Lew,** założyciel Lwowa. Portret fantastyczny, utworzony na początku XVII. w., ciekawy ze względu na znajdujący się w tle widok Lwowa z owego czasu.

6. **Bohdan Chmielnicki,** hetman zaporoski († 1657).
Dar Heleny Dąbszańskiej.

7. **Karol XII.,** król szwedzki, zdobywca Lwowa († 1718).

8. *Karol XII., Por. Nr. 6.*

9. **Januszko,** mieszczanin lwowski XV. w.
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

10. **Jerzy Boim,** patrycyusz lwowski († 1616). Kopia z oryginału w kaplicy Boimów.

11. **Konstanty Korniakt,** patrycyusz lwowski († 1603). Kopia z oryg. w cerkwi wołoskiej.

12. **Paweł Boim,** syn Jerzego, sekretarz królewski, wójt wileński († 1645). Kopia z oryg. w kaplicy Boimów.

13. **Piotr z Milewa Milewski,** fundator kaplicy w Katedrze lwowskiej († 1641).
Depozyt Katedry łać. we Lwowie.

14. **Niewiadomy mieszczanin lwowski** (wójt?) XVIII. w.

15. **Szymon Zimorowicz,** mieszczanin lwowski i poeta († 1629).

16. **Niewiadomy mężczyzna** XVIII. w., na blasze z trumny.

17. **Kasper Juch,** organizator artyleryi milicyi lwowsk. Mal. Kraus w r. 1798.

18. **Tomasz Ziętkiewicz,** kapitan strzelców milicyi lwowskiej († 1836). Mal. J. Reichan.

19. **Felicyan Korytowski,** ostatni komendant fortecy lwowskiej (1778). Kopia z oryg. w bibl. Baworowskich we Lwowie.

20. Wacław Koberwein, burmistrz polski m. Lwowa z r. 1809. Kopia z oryg. w posiadaniu K. Pepłowskiego.

21. Dzierzkowski Józef, dziennikarz i powieściopisarz († 1865). Mal. Andrzej Grabowski.

22. Ducheński Roman, obywatel lwow., twórca fundacyi dla rzemieślników. († 1879). Mal. Szlegiel.

23. Ducheńska, żona poprzedniego. Mal. Szlegiel.

24. Maciej Czempiński, lekarz lwow. († 1789).

25. Katarzyna z Czajkowskich Czempińska, żona poprzedniego († 1792).

26. Jaśkiewicz, mieszczanin, w mundurze milicyi lwow. przed r. 1848.

27. Jaśkiewiczowa, żona poprzedniego.

28. Domiczek, mieszczanin, w mundurze grenadyera milicyi lwow. przed r. 1848.

29. Łagodzki, mieszczanin, w mundurze milicyi lwow. przed r. 1848.

30. Niewiadomy mężczyzna, w peruce, XVIII. w.

31. Niewiadomy mężczyzna, XIX. w.

32. Rozalia Czempińska, siostra Macieja. Por. Nr. 23.

33. Portret dziada lwowskiego z XVIII w.
Depozyt katedry łać. we Lwowie.

W gablotach:

A. Monety mennicy lwowskiej: denary, kwartniki, półgroszki, bite w latach 1350 do 1410 przez Kazimierza Wielkiego, Ludwika Węgierskiego, ks. Władysława Opolczyka i Władysława Jagiełłę dla Rusi i Lwowa, następnie

orty bite we Lwowie w r. 1656—7 przez Jana Kazimierza. Medale odnoszące się do Lwowa od pocz. XVIII. w., bite przez miasto Lwów lub we Lwowie.

B. Cztery klucze ceremonialne m. Lwowa, srebrne, z XVII. w., na znak dwóch bram (halickiej i krakowskiej) dwóch furtek (jezuickiej i bosackiej). Berło bractwa literatów, srebrne, częściowo pozłociste, z Matką Boską z roku 1678. — Berło bractwa kupców, srebrne z XVII. w. z rogami obfitości. — Dwa ceremonialne młotki i kielnia (srebrne i pozłociste) z r. 1826.

C. Pieczęcie (tłoki) władz i urzędów miejskich od XVII. w. Tłoki różnych medali lwowskich itd.

Na ścianach oprócz portretów olejnych: portrety sztychowane, rysowane, litografie mężów związanych z przeszłością Lwowa, zasłużonych dla miasta, dygnitarzy duchownych, świeckich i wojskowych, profesorów uniwersytetu, artystów sceny lwowskiej itd.

BIBLIOTEKA ŚLĄSKA